

[Etusivu](#) > ... > [Kanteen Nostaminen](#) > [Missä Ja Miten?](#) > [Menettelyn Kustannukset](#) > [Germany](#)

Sisällön tuottaja:

Saksa

Menettelyn kustannukset

Saksa

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Saksassa.

[Perheoikeus - Avioero](#)

[Perheoikeus - Lapsen huolto](#)

[Perheoikeus - Elatusapu](#)

[Kauppa-oikeus - Sopimukset](#)

[Kauppa-oikeus - Vahingonvastuu](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely Saksassa

Lakimiehet

Saksassa lakimiesten palkkio veloitetaan joko lakimiesten palkkioita koskevan lain (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, RVG*) tai lakimiehen ja asiakkaan välisen sopimuksen perusteella. Palkkiosopimusta voidaan aina käyttää lakimääräisen palkkion vaihtoehtona. Sopimuksen laadinnassa on otettava huomioon liittovaltion lakimieslain (*Bundesrechtsanwaltsordnung, BRAO*) 49b § ja lakimiesten palkkioita koskevan lain (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, RVG*) 3a-4b §. Erityisesti jos lakimies edustaa päämiestä oikeudessa, sovittu palkkio ei voi alittaa laissa säädettyä palkkiota.

Lakimiesten palkkioita koskevaan lakiin liitettyssä palkkiotaulukossa (RVG:n liite 1) on esitetty yksittäisiin oikeudellisiin palveluihin sovellettavat vaateen arvoon perustuvat palkkiot (*Wertgebühren*), vakiomääräiset palkkiot (*Festgebühren*) ja palkkion enimmäis- ja vähimmäismäärät (*Rahmengebühren*). Palkkion suuruus vastaa tavallisesti vaateen arvoa. RVG:n liitteessä 2 on esitetty vaateen arvoja vastaavat palkkiomäärät. Jos saman vaateen osalta on mahdollista veloittaa erisuuruisia palkkioita, taulukossa on ilmoitettu palkkioiden enimmäis- ja vähimmäismäärät. Asianmukainen palkkio määritetään säädetyiltä vaihteluväliltä ottaen huomioon tehtävän laajuus ja hankaluus, asian merkittävyys, päämiehen taloudellinen tilanne sekä lakimiehen erityinen riski joutua korvausvelvolliseksi. Lakimääräisiä palkkion enimmäis- ja vähimmäismääriä sovelletaan monilla erikoisaloilla, erityisesti rikosasioissa ja sosiaali oikeuden alalla.

Ulosottomiehet

Ulosottomiehet (*Gerichtsvollzieher*) veloittavat vain kuluista, joista on säädetty ulosottomiehen kuluja koskevassa laissa (*Gerichtsvollzieherkostengesetz, GvKostG*). Jokaisesta ulosottomiehen tehtävästä on erikseen säädetty vakiomääräinen palkkio.

Kiinteät kulut

Kiinteät kulut riitaoikeudenkäynneissä

Asianosaisten kiinteät kulut riitaoikeudenkäynneissä

Riitaoikeudenkäynneistä aiheutuu tavallisesti vaateen arvoon perustuvia käsittelymaksuja. Nämä maksut vahvistetaan riita-asioiden osalta tuomioistuinmaksuja koskevan lain (*Gerichtskostengesetz*, GKG) ja perheasioihin liittyviä tuomioistuinmaksuja koskevan lain (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen*, FamGKG) mukaisesti. Maksukertoimet on vahvistettu kummassakin laissa liitteessä 1 olevassa oikeuskulutaulukossa ja vaateen arvoon perustuvat palkkiot kummassakin laissa liitteessä 2 olevassa palkkiotaulukossa.

- Yleisissä riita-asioissa ja perheasioissa, erityisesti elatusasioissa, oikeuskäsittelyn maksukerroin on 3,0, ja avioliittoasioissa 2,0. Vanhempiin ja lapsiin liittyvissä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevissa asioissa maksukerroin on 0,5. Oikeudenkäyntikulut määritetään seuraavalla tavalla: Tuomioistuin vahvistaa avioliittoasioissa oikeudenkäyntikulut harkintansa mukaan ottaen huomioon asian laajuuden ja merkityksen sekä kummankin puolison tulotason. Oikeuskäsittelyn hinnaksi katsotaan yleensä määrä, joka vastaa puolisoiden kolmen kuukauden nettotuloja. Perheasioissa oikeudenkäyntikulut määritetään yleensä vaateen arvon mukaan. Elatusasioissa oikeudenkäyntikulut määräytyvät vaaditun elatusavun määrän mukaan. Huomioon otetaan kuitenkin enintään yhden vuoden aikana maksettava elatusapu. Laskelmaan sisällytetään myös hakemuksen jättämisaikana maksamatta olevat elatusapusaatavat.
- Vanhempiin ja lapsiin liittyvissä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevissa asioissa oikeudenkäyntikulut ovat 5 000 euroa.

Lakimiehen esiintymisestä edustajana oikeudessa veloitetaan vaateen arvoon perustuva palkkio, ellei palkkiosopimusta ole tehty. Arvo on yleensä sama kuin tuomioistuinmaksuja määritettäessä käytetty oikeuskäsittelyn hinta. Lakimiesten palkkioita koskevassa laissa (RVG) säädetään yksityiskohtaisesti oikeuskäsittelyn tyypin perusteella, mitä palkkiota sovelletaan milläkin kertoimella. Vaateen arvoon perustuvat palkkiot on esitetty palkkiotaulukossa RVG:n liitteessä 2.

Riita-asioiden oikeudenkäynneissä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa lakimiehelle maksetaan tavallisesti oikeudenkäyntipalkkio kertoimella 1,3 ja käsittelypalkkio kertoimella 1,2. Jos lakimies auttaa osapuolet sovintoratkaisuun, hänelle maksetaan näistä palveluista erityinen sovintopalkkio, ja sen kerroin on ensimmäisessä oikeusasteessa 1,0.

Missä riitaoikeudenkäynnin vaiheessa maksetaan asianosaisten kiinteät kulut?

Yleisluonteisissa riita-asioissa, elatusasioissa ja avioliittoasioissa tuomioistuinmaksut on maksettava välittömästi kannetta nostettaessa tai hakemusta jätettäessä. Perheasioissa maksut suoritetaan oikeuskäsittelyn päättyessä. Lakimiehen palkkio maksetaan yleensä toimeksiannon suorittamisen jälkeen, jollei ole sovittu toisin. Lakimiehellä on kuitenkin oikeus vaatia laissa säädettyä ennakkomaksua.

Kiinteät kulut rikosoikeudenkäynneissä

Asianosaisten kiinteät kulut rikosoikeudenkäynneissä

Rikosasioissa tuomioistuinmaksut veloitetaan, kun lainvoimainen tuomio on annettu. Maksun suuruus riippuu annetusta rangaistuksesta ja vaihtelee ensimmäisessä oikeusasteessa 1 200 eurosta 169 euroon. Jos palkkiosopimusta ei ole tehty, lakimiehelle maksetaan palkkiot, olipa hän puolustusasianajaja tai muiden asianosaisten edustaja. Nämä palkkiot vahvistetaan erityisessä palkkiokehyksessä.

Missä rikosoikeudenkäynnin vaiheessa kiinteät kulut on maksettava?

Tuomioistuinmaksut on maksettava, kun lainvoimainen tuomio on annettu. Lakimiehen palkkiot maksetaan tavallisesti toimeksiannon suorittamisen jälkeen, ellei muuta sovita. Lakimiehellä on kuitenkin oikeus vaatia laissa säädettyä ennakkomaksua.

Kiinteät kulut perustuslakituomioistuinten oikeudenkäynneissä

Asianosaisten kiinteät kulut

Perustuslakiin liittyvän valituksen tekeminen liittovaltion perustuslakituomioistuimessa (*Bundesverfassungsgericht*) on (liittovaltion perustuslakituomioistuinta koskevan lain (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*) 34 §:n mukaisesti aina maksutonta, jollei valitusta tehdä haitantekotarkoituksessa. Edustaja - erityisesti asianajaja (*Rechtsanwalt*) - on (perustuslakituomioistuinta

koskevan lain 22 §:n mukaisesti) palkattava vain, jos asiassa järjestetään suullinen käsittely liittovaltion perustuslakituomioistuimessa.

Missä perustuslakiin liittyvän oikeudenkäynnin vaiheessa maksetaan kiinteät kulut?

Lakimiehen palkkiot maksetaan perustuslakituomioistuinten oikeudenkäynneissä tavallisesti toimeksiannon suorittamisen jälkeen, ellei muuta sovita. Lakimiehellä on kuitenkin lain mukaan oikeus vaatia ennakkomaksua.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Lakimiehen tehtävänä on antaa päämiehelle kattavasti tietoja ja neuvoja. Hänen on ehdotettava päämiehelle varmimpia ja vähiten riskialttiita keinoja halutun tavoitteen saavuttamiseksi. Lakimiehen on kerrottava päämiehelle kaikista asiaan liittyvistä riskeistä, jotta päämies voi tehdä aukottomaan tietoon perustuvia päätöksiä. Lakimiehen on vastattava päämiehen kysymyksiin täydellisesti ja totuudenmukaisesti. Ennen asian viemistä tuomioistuimeen hänen on kerrottava päämiehelle, mitä oikeudenkäynniltä on odotettavissa ja mitä riskejä ja kuluja siihen liittyy.

Lakimiehellä on erityinen tiedonantovelvoite seuraavissa tapauksissa:

- Jos lakimiehen palkkio perustuu vaateen arvoon, hänen on (liittovaltion lakimieslain (BRAO) 49b §:n 5 momentin mukaisesti) kerrottava tästä päämiehelle ennen toimeksiannon vastaanottamista. Jos lakimiehen palkkiosta tehdään sopimus, hänen on (lakimiesten palkkioita koskevan lain (RVG) 3a §:n 1 momentin 3 virkkeen mukaisesti) annettava tiedoksi, että jos kustannukset määrätään toisen osapuolen maksettaviksi, vain lakimääräiset palkkiot korvataan.
- Ennen sopimuksen tekemistä päämiehen edustamisesta ensimmäisen oikeusasteen työtuomioistuimen käsittelyssä lakimiehen on kerrottava päämiehelle, ettei lakimiehen palkkioita voida maksaa takaisin (työtuomioistuinlain (*Arbeitsgerichtsgesetz*) 12a §:n 1 momentin 2 virke).

Kulujen määräytymisperusteet

Missä on tietoja kulujen määräytymisperusteista Saksassa?

Kuluihin liittyvät lakitekstit ovat saatavilla Saksan kirjakaupoista, ja lakien uusimmat versiot ovat saatavilla maksutta internetissä.

Millä kielellä tiedot kulujen määräytymisperusteista Saksassa on annettu?

Kuluihin liittyvät lakitekstit ovat Saksassa saatavilla ensisijaisesti saksankielisinä.

Mistä löydän lisätietoa oikeudenkäyntikuluista?

Tietoa oikeudenkäyntikuluista verkkosivuilla

Uusimmat versiot lainsäädännöstä ovat saatavissa verkkosivustolla <https://www.gesetze-im-internet.de/>. Kuluja koskevia lakeja voi ladata syöttämällä hakutoimintoon lain lyhenteen (GKG, FamGKG, GNotKG, GvKostG ja RVG).

Mistä löydän tietoa eri menettelyjen kestosta?

Liittovaltion tilastokeskus (*Statistisches Bundesamt*) julkaisee vuosittain oikeudenhoitoa koskevia [tilastoraportteja](#). Esimerkiksi siviilituomioistuimia koskevassa raportissa on tietoja riita-asioiden oikeudenkäyntien kestosta kaikkialla Saksassa osavaltioittain ja osavaltioiden ylioikeuksien (*Oberlandesgericht*) tuomiopiireittäin jaoteltuina. Tietoja on erikseen myös käräjäoikeuksista (*Amtsgerichte*) ja osavaltioiden alioikeuksista (*Landgerichte*) sekä ensimmäisen ja toisen oikeusasteen käsittelyistä. Raportti sisältää myös erityisiä tilastoja menettelyjen kestosta valikoiduilla oikeudenoilla, kuten asioissa, jotka koskevat potilasvahinkojen korvaamista, liikenneonnettomuuksia tai matkasopimuksia.

Mistä löydän tietoa eri menettelyjen arvioiduista kustannuksista?

Alan kirjallisuudessa käsitellään riita-asioiden oikeudenkäyntien keskimääräisiä kustannuksia. Kirjoissa asiaa tarkastellaan eri näkökulmista. Tarkastelun kohteina ovat muun muassa kulujen oikeudelliset perusteet, kulujen valvonnan strategiat, tapaustutkimukset ja käytännön esimerkit. Internetissä, [esim. Nordrhein-Westfalenin osavaltion oikeusportaalissa](#), on lisäksi käytettävissä erilaisia laskureita, joilla käsittelymaksut voidaan määrittää etukäteen.

Arvonlisävero

Missä on tietoa arvonlisäverosta? Mikä on arvonlisäveroprosentti?

Tuomioistuimet ja tuomioistuinten ulosottomiehet eivät ole arvonlisäverovelvollisia. Lakimiehet sen sijaan lisäävät palkkionsa 19 prosentin arvonlisäveron, joka veloitetaan erillisenä kuluna.

Oikeusapu

Riita-asioissa sovellettavat tulorajat

Oikeusapua voi hakea jokainen, joka ei pysty maksamaan oikeuskäsittelystä aiheutuvia kuluja lainkaan tai pystyy maksamaan vain osan niistä. Hakemuksen arvioinnissa otetaan huomioon hakijan henkilökohtainen ja taloudellinen tilanne. Oikeusapua myönnetään vain, jos aiotulla oikeusriidalla on mahdollisuudet menestyä eikä sitä ole aloitettu vilpillisessä mielessä. Asianosaisten on kuitenkin käytettävä kohtuullisessa määrin omia varojaan. Asianosainen voi tuloistaan riippuen saada oikeusapua korvauksena, jota hänen ei tarvitse maksaa takaisin (*ohne Ratenzahlung*), tai jonka hän maksaa takaisin erissä (*mit einer Verpflichtung zur Ratenzahlung*). Liittovaltion oikeusministeriö on julkaissut oikeudellista neuvontaa ja oikeusapua koskevan esitteen "*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*". jossa vastataan usein esitettyihin kysymyksiin esimerkkien avulla.

Vastaajaa koskevat tulorajat rikosasioissa

Vastaajien tuloihin sovellettavat säännöt vaihtelevat rikosoikeudellisessa menettelyssä. Vastaajiin ei oikeusapua myönnettäessä sovelleta kiinteitä tulorajoja, mikä poikkeaa asianomistajiin liittyvästä käytännöstä. Sen sijaan otetaan huomioon muita kriteerejä, joiden perusteella päätetään taloudellisen tuen myöntämisestä.

Rikoksen uhreja koskevat tulorajat rikosasioissa

Oikeusavun myöntäminen rikoksen uhriksi joutuneelle henkilölle määräytyy hänen tulojensa perusteella. Tällöin otetaan huomioon asian ennakoituiden kustannukset ja asianomistajan henkilökohtaiset olosuhteet, kuten elatusvelvoitteet ja asumiskustannukset. Tulorajat ovat joustavia, ja oikeusapua voidaan joissakin tapauksissa myöntää siten, että asianomistajan on maksettava se takaisin erissä.

Uhreille myönnettävää oikeusapua koskevat muut ehdot

Vakavan väkivaltarikoksen uhreihin sovelletaan erityistä sääntelyä. He voivat pyytää, että heille nimetään oikeudellinen neuvonantaja maksutta heidän varallisuudestaan riippumatta.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Oikeusavun myöntämiseen vastaajille sovelletaan niin ikään tiettyjä ehtoja. Oikeusavun myöntäminen heille ei riipu tuloista vaan oikeudellisista seikoista. Niitä ovat esimerkiksi syytteenalaisen rikoksen vakavuus, odotettavissa oleva rangaistus, tilanteen monimutkaisuus ja se, kykeneekö vastaaja puolustamaan itseään. Puolustusasianajaja nimetään aina, kun vastaaja on vankilassa tai kun hänen on tultava oikeudenkäyntiin, jossa päätetään vangitsemisesta tai säilöönnotosta.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Sosiaalituomioistuinlain (*Sozialgerichtsgesetz, SGG*) 183 §:n mukaisesti sosiaalituomioistuinten (*Sozialgerichte*) käsittelyt ovat maksuttomia etuiksiin oikeutetuille. Näitä henkilöitä ovat muun muassa eläkeläiset, edunsaajat (myös leskeneläkettä saavat), vammaiset ja heidän jälkeläisensä edellyttäen, että he osallistuvat edellä mainitussa ominaisuudessa tuomioistuimen käsittelyyn kantajina tai vastaajina. Henkilöiden, joihin ei sovelleta 183 §:ä, on maksettava SGG:n 184 §:n mukaisesti vakiomääräinen maksu asian käsittelystä. Maksu on 150 euroa

käsittelystä sosiaalituomioistuimessa, 225 euroa käsittelystä osavaltion sosiaalituomioistuimessa (*Landessozialgericht*) ja 300 euroa käsittelystä liittovaltion sosiaalituomioistuimessa (*Bundessozialgericht*). SGG:n 197a §:ssä säädetään, että kulut voidaan tietyissä tapauksissa periä tuomioistuinmaksuja koskevan lain säännösten mukaan, jos asian kantaja ja vastaaja eivät kuulu SGG:n 183 §:ssä lueteltuihin henkilöihin. Rikosoikeudenkäynneissä sovelletaan seuraavia järjestelyjä: jos vastaaja vapautetaan syytteistä, asia ei etene oikeuskäsittelyyn asti tai menettelyistä kantajaa vastaan luovutaan, vastaajan oikeudenkäyntikulut ja välttämättömät menot maksetaan julkisista varoista rikosprosessilain (*Strafprozessordnung, StPO*) 467 §:n mukaisesti. Jos vastaaja tuomitaan, hänen on StPO:n 465 §:n mukaisesti lähtökohtaisesti itse maksettava oikeudenkäyntikulut mukaan lukien puolustusasianajan palkkio.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Oikeudenkäynnin hävinneen osapuolen on maksettava toisen osapuolen kulut. Niitä ovat tuomioistuinmaksut, toisen osapuolen lakimiehen lakimääräiset palkkiot ja toisen osapuolen matkakulut sekä tuomioistuinkäsittelyyn osallistumisesta aiheutuneet ansionmenetykset. Tämä edellyttää, että toinen osapuoli on joutunut maksamaan nämä kulut voidakseen puolustaa oikeuksiaan ja puolustautua kanteelta.

Asiantuntijapalkkiot

Tuomioistuinten kutsumien asiantuntijoiden palkkiot määritetään tuntiperusteisesti oikeuden palkkioita ja korvauksia koskevan lain (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz, JVEG*) mukaisesti. Oikeuskäsittelyn asianosaisten on maksettava nämä kulut.

Jos jompikumpi asianosainen palkkaa yksityisesti asiantuntijan oikeuskäsittelyn valmistelua varten, tämän palkkio ei kuulu oikeudenkäyntikuluihin, joiden korvaamisesta päätetään tuomiossa. Näiden kulujen korvaamista on vaadittava erikseen. Jos asianosainen on palkannut asiantuntijan antamaan neuvoja oikeuskäsittelyn aikana, korvaus riippuu siitä, oliko asiantuntijan palkkaaminen välttämätöntä kyseessä olevassa asiassa.

Hävinnyt osapuoli maksaa tuomioistuimen palkkaaman, todisteita esittämään tulleen asiantuntijan palkkion. Jos molemmat asianosaiset ovat osittain voittaneet ja osittain hävinneet oikeuskäsittelyn, he jakavat kulut sen mukaan, miten asia on ratkaistu.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Tuomioistuimen palkkaamille tulkeille ja kääntäjille maksetaan oikeuden palkkioita ja korvauksia koskevan lain (JVEG) mukainen korvaus. Oikeuskäsittelyn asianosaisten on maksettava nämä kulut. Tulkeille maksetaan tuntipalkkio ja kääntäjille riviperusteinen palkkio. Rikosoikeudenkäynneissä vastaajan tai asianosaisten tulkkaus- ja käännöskulut maksetaan julkisista varoista. Näin tehdään, jos tulkkaus- ja käännöspalvelut ovat välttämättömiä puolustautumisoikeuden tai prosessuaalisten oikeuksien käyttämiseksi.

Linkkejä

[Liittovaltion oikeusministeriö,](#)

[Saksan lakimiesliiton sovittelutiimi](#)

[Perheasioiden valtakunnallinen sovitteluyhdistys – BAFM](#)

[Valtakunnallinen sovitteluyhdistys – BM](#)

[Elinkeino- ja työasioiden valtakunnallinen sovitteluyhdistys – BMWA](#)

[Sovittelukeskus – CfM](#)

[Yksityispankkitoiminnan kuluttaja-asiamies](#)

[Julkisen pankkitoiminnan kuluttaja-asiamies](#)

[Saksan keskuspankin sovittelulautakunta](#)

[Saksan osuuspankkiryhmän kuluttaja-asiamies](#)

[Yksityisten asuntolainapankkien kuluttaja-asiamies](#)

[Osavaltioiden asuntolainapankkien kuluttaja-asiamies](#)

[Lääkäriyhdistysten neuvoa-antavat komiteat ja sovittelulautakunnat](#)

[Liikkuvuutta koskeva sovittelulautakunta](#)

[Asianajajayhdistyksen sovittelulautakunta](#)

[Matkailun sovittelulautakunta](#)

[Nordrhein-Westfalenin paikallisliikenteen sovittelulautakunta](#)

[Yksityisen sairaus- ja hoitokuluvakuutustoiminnan kuluttaja-asiamies](#)

[Valtakunnallisen hautausurakoitsijayhdistyksen sovittelulautakunta](#)

[Liittovaltion verkkoviraston sovittelulautakunta](#)

[Saksan kiinteistöyhdistyksen kuluttaja-asiamies](#)

[Käsityöläiskamarien sovittelulautakunnat](#)

[Palkkioiden sovittelulautakunta](#)

[Saksan moottoriajoneuvokaupan keskusliitto](#)

[Uusimmat versiot lainsäädännöstä](#)

Linkki aiheeseen

[Länderbericht Deutschland über die Studie zur Kostentransparenz \(Saksan selvitys maksujen avoimuutta koskevasta tutkimuksesta\) \(565 Kb\)](#)

 Päivitetty viimeksi: 31/07/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.